

MAGYAR MERKUR

I 7 8 9-dik esztendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmevel

Szombaton Karátson havának 16-dik Napján.

Hadi tudósítások.

Bukurestből Novemb. 15-dikéről. Ezen hónapnak 4-dikén indulánk-meg a Foksáni táborbul, naponként 7, 9 óráig ballagánk, és 10-dikén kevés hijjával 12 órákat tölténk az utazással, minekelötte táborba szállottunk volna. Az egész hartzra-kelemben nem völt olly rosz napunk és éjtszakánk mint elérkezésünknel. Reggeli 4 órától fogva egész délut. 3 óráig utazánk, ötödfél órakor ösztán táborba szállánk, de sem fát sem abrakot nem találánk lovainknak, és az egész éjtszakát tüz és sátor nélkül esőben a szántó földeken kellettök töltenünk. 11-dikén mindenik strázsa-mester káplár és köz legény egy kenyeret, fél font huft és 1/2 Oka (egy itze) bort kapott az országtól. Holnap indul-bé a gyalogság a városba, de a lovaság a

FFFFF

falu

falukon fog szállva lenni, a hová előre elmentek a szállást készítõ embereink; de mindazáltal egy ideig a mezõségen fog a mi lovas seregünk táborozni. Azt mondják hogy a faluk felig vagy néhol egészen üresnek vólnának, melly nem igen kellemetes téli szállást ígér nekünk. Pénzért még mindent kaphatunk, de tzitromokon, mellyekbõl egyet egyet 1 pólturán adnak, és ama jó-féle török dohányon kívül minden drága. *Bukurest*nek vidéke körös környül lapos, a város temérdek nagyságu, (Budához hasonlítva kétszerre olly hosszú, mint a Rátz várostul fogva Ó Budának végéig;) jeg alább 300 nagy és kitsiny tornyok számláltatnak benne, vagynak sok Olasz módra épített házak, de koránt sem szépek, mert nagyobb részént fából építettek, az utzák igen szorofak, és egyik sintsen kövel ki-rakva. A fő utzák fával vagynak meg-pallózva, de a többiek olly sárosok, hogy rosz lóval belé füllyedne az ember.

Ujabb tudósításokként Oláh országbul egy *Toskán*a Húszár Kapitány egy *Viddini* Agát el-fogott légyen, és *Nikopolis* városát is ijedségbe ejtették a mieink.

Belgrádbul iratik, hogy a várt *Defterdár* 10-dikén *Belgrádban* érkezett-meg, *Vég Szendrõig* Pósta lovak küldettettek előre nekic. Azt hiszik, hogy békeféség szerzésnek pontomait hozta magával, és *Orsovának* fel-adattatására rá fogna állani. Az utánna való napon minden talmátsoknak *Zimonybul* által kellettett *Belgrádba* menniek.

Gradiskából *Novemb. 25-dikérõl*. A 3 diviziók *Pálffy*tól, *Eszterházi* Antaltól és a *Gradiskai* *Regement-Dubitzából* megint visszsa-tértek Ó *Gradiskába*, a nélkül hogy ellenséget láttak volna. A *Skutari* *Basa* hamar véget vetett vitézi dolgainak; 5 izben próbált kü-

külömbféle vég-vidékeken által-tsapni, de mindenün-
 nen nagy kárral el-igazittatott, és *Korána* vizén való
 kereszttül menetelénél fok podjásza vészett-el, az ő né-
 pe közzül is fokban el-szöktenek légyen. *Mahmud* Scu-
 tari *Basa* viszfa-tért tehát Albániába; az ő tőle füg-
 gő *Hafsan Hota* Vezér pedig *Bihátsba* szállott, a hol
 a télen által maradni fog. Az ő serege külömbféle
 várakba el-rendeltetett. Valahányszor ellenünk ki-kelt
 a' Skutari *Basa*, mind annyiszor a' Bosznyákokat álli-
 totta előre, a kik közzül fokban meg-ölettettek és seb-
 be estek. A sebefedtek között 3 Agák Bányalukából,
 2 Ofztrovitzából és 1 Kozarátzból valók. A' Berbir-
 ből ki-üzettetett Kapitány más Törökökkel öfzve-ve-
 szett, és nehéz sebbe ejtetvén Bányalukára vitettetett.
 Zvornikon kereszttül fok nemzetségek Szarajevora,
 Bosznyának fő városába, szaladtak, és az által a Szer-
 viában el-terjedett ijjedtséget Bosznyának belső részébe
 vitték. — A Gradiskai Regimentnek környékén fok ha-
 ramiák vagynak, a kik az egész vidéket háborgatják.
 Egy 70 esztendős vén fogattatott-el, a ki 2 tsetsemős
 gyermekeket ölt-meg.

A Skutari Basáról való tudósítás. *Mahmud* Sku-
 tari *Basa*, a ki mint fő igazgató Vezér *Basatlia* ve-
 zetéknevet kapott, mintegy 35 esztendős, középfzerű
 nagyságu és kerek igen barna ábrázatu; fekete baju-
 fzos és Török szokás szerint szépen fel-vagyon öltöz-
 ve. Az ő alatta lévő vezérek *Hafsan Hota*, Muzul-
 mán, és *Gyön Marko* Katholikus. Az ő seregei 131
 zászlókra valának el-ofztva, 's mintegy 25 ezer embe-
 reből állának. Az ő Test őrzői 500 Katholikusok, a
 kiket az ő bátorságára mindenkor maga körül tartott.
 Magával vitt 2000 tereh hordozó lovakat, és 700 oka
 finom aranyt (mellyet 1 millio 400 ezer forintokra be-
 tsültek.) Az ő seregénél minden tsin-tétel halálos bün-

tetés alatt meg-va tiltva, mindent kész pénzzel kellett fizetni, és jó rendet tartani. A seregek zsoldjokon fellyül peszmétet és ris-kását kaptak az ærariumtól. — Az ő útját Bosznjába Szarajevonak, *Trávník*-nak és *Jajtzának* vette; egy helységben vagy városban sem szállott-meg, hanem a mezőn kellett táborozni; és sem al sem fő rendü Bosznjai Uraság ő nála nem nyert audientziát. — Oktob. 4-dikén érkezett el *Mahmud*Bafa az ő feregével *Jajtzára*, holott egy *Konstántzinápoly*bul küldettetett *Kapidsi* már 6 hetektől fogva várakozott reája. 12-dikén a *Skutari Basának* az ő hiti-szegett és vallásától el-fzakadt maga viléfére *Professionem fidei Mahometance* kellett letennie a *Kapidsi* előtt, és azután, a *Mahometi* szokás szerint az apostasiától fel-fzabadittatott. — Oktob. 13-dikán *Podrasnitza* felé indult a fereg, a hol mintegy egy mértföldnyire telepedett-meg a' Bosznjai feregtől, melly már a Bosznjai Tiszt-tartó *Arslan* Bafa alatt táborban állott. Mind a két fereg között kemény őrizetek állittattak-ki, hogy a két felekezeti nép egymáshoz ne férhessen. A mikor hadi tanács tartatott, mind annyiszor a Bosznjai Tiszt-tartónak a *Skutari Basának* fátorába kellett mennie, míg végtére ezen Tiszt-tartó meg-foztattaték az ő méltóságátul, és helyette a *Miralim* Bafa választaték Bosznjai Tiszt-tartónak. Az új Tiszt-tartó született Bosznják, mellyet igen szokatlan esetnek tartanak lenni, hogy egy született Bosznják ezen ország' Tiszt-tartója vá tétetett volna. — Oktob. 26-dikán a táborozó fereg *Podrasnitzáról* 3 oszlopokban meg-indult, az ő útját az erős *Kruppa* várának vette, a hol az *Unnán* keresztül ment, és *Dresniktől* 2 órányira meg-szállott. Itten 2000 embereknek őrizetjek alatt meg-tekéntette a *Skutari Bafa* a mi feregünknek állását, de hihetőképben ezre vette,

hogy

hogy semmit sem végezhetne itten, azért valamivel hátrább vitte az ő táborát a *Pafsina Lukai* síkra. — Nov. 7-dikén újra ki-ment vizsgálódni, 's egyfzersmind a Császári sántzokra üttetett *Priboj*nál az Ottotsáni Regimentnek környékén; de nem mehetvén itten semmire, Novemb. 8-dikán nagyobb erővel indult - ki és mind ágyúkból, mind pedig egy 20 fontos mozsárbul lövöldöztette sántzunkat, de mivel ekkor is a mi seregünknek álhatatósága által nagy kárral el-igazított, erre az esztendőre tellyefséggel fel-hagyott az ő szándékában. Az ő rofszúl ruházott népe nem tûrhetette tovább az esőt és hideget, azért fel-szedte sátorát és *Kruppán*ál az *Unnán* vízfsza-tért. Minthogy a folyóviz meg áradott és a hid el-szakadt volt, kéntelen volt tsonakokkal vitetni által az ő népét, és ekkor nagy kárt vallott. Minekutánna mind a két seregek az *Unnán* kerefsztül mentek volna, a *Skrtári* Bafa el-bútsúza a Bosznyákoktól, erősitvén hogy jövő tavaszszal minden erejével segítségkre fogna sietni; és annakutánna Beláifzko Pollyen, Kuprefen, Duvnon, Stollatzon 's a t. által menvén vízfsza-tére Skutariba. A Bosznyákok minden reménységeket a Skutari Héróban helyheztették, és mostan, mivel semmit végezvén el-takaródt, rendkívül búsúlnak.

Szebenbiül Dec. 8-dikén. A havafokon már olly temérdek fok hó vagyon, hogy minden közöfség fél-be szakadt Oláh országgal; 30 Császári tár-fzekerek *Kornet* és *Pripora* közt a Vörös Toronyi Pafszufontúl, el-vagynak temetve a hóban, és a hozzája tartozandó személyek el-áfták magokat a földbe, és kenyérrel meg vízzel kell meg-elégedniek. — *Izmail* is Orofs hatalom alatt vagyon immár, ugyan azt mondják *Brailov* felől is.

Ő Felsége két Bánáti lakosnak, úgymint Avram Jan-kónak és Avram Mártonnak, azért hogy az ellenség bé-ütése alkalmatosságával, az *Bogsanban* lévő vas ízerfzámát, gabonát és fát hűségesen óltalmazták, száz száz aranyat méltóztatott jutalomul resolválni.

Lengyel országbaan a Rendek az ország gyűlésben, mind untalan a hadi feregek fel-állítatásával vesződnek; de a kik az ő dolgokat igen tsekély elő-menetellel folytatják, minthogy még azok az 65 ezer a kiket mellyet mostanság talpra akarnának állítani még 21 ezer emberek hijjával vannak. Ezen számnak bé-tellegesítésére 27 ezer, 342 lovasok és 37 ezer 660 gyalogok kívántatnak-meg a hadi kommissiótul; ezen feregeknek tartására 8 millio N. forintok szükségesek esztendőnként, az azoknak fel-legyverkeztetésekre meg-kivánt fegyverek másod fél millio N. forintokba kerülnek. *Berlin*ből kapott a szabad-Közönség hitelre 8060 karabinokat, 15 ezer pár piftolyokat, és 15 ezer muskétákat. De mivel ez még koránt sem elég, *Berlin*ben tehát ujra 7000 karabinok, 11 ezer 136 muskéták és 3967 pár pifto-lyok és másutt 10 ezer 927 kardok kézzittetnek a szabad Közönségnek számára. Arra a kérdésre, hogy mellyik határ-szélekre kellefsék feregeket állítani, azt felelte a hadi kommissio, hogy ez a Rendek ítéletétől függ, a kiknek jobban kelletik tudniok, hogy vagy on a szabad Közönség a többi Fejedelmekhez képest.

A katonák állittatása eránt azt rendelték a *Lengyel* Rendek, hogy minden faluk és jófszágok, mellyek a vég-vidékeknek hofzszában 2 mértföldre terjednek, szabadok legyenek a katona-szedéstől, ellenben minden falu le-köteleztetik arra, hogy egy reklutáért 2 forintot, és ha királyi és papi jófszágok, 4 frintot fizessenek házokon és szántó földjökön kívül semmijek egyéb

egyéb nintsen, tellyefséggel mentek légyenek tőle. A hadi kommissionnak meg-hagyattatott, hogy minden Generálifoknak meg-parantsolja, hogy menten hozzá fogjanak a rendelt katona-fogadáshoz. — Novem. 27-dikén jelentés adatott a Varsóban öfzve-gyűlt ország Rendjeinek, hogy egynehány Orosz Regimentek a Lengyel határ-szélek felé vonják magokat, téli szállás kedvéért: azonnal parantsolat adatott a hadi kommissionnak, hogy az ország' szélére elégséges számu népet állítson - ki, és minden szükséges dolgokat elő - szerezzen nékie, mivelhogy nem volna az ő szándékjok, az Oroszokat Lengyel országba bé-fogadni.

A Toskána Húszárok Fő Hadnagya, *Vielhorszky* Gróf *Krajovát* el-hagyta, és szabadsággal Bétsen keresz-tül haza mégyen Lengyel országba.

Óstriai Belgium.

Ezen tartománynak ügye olly váratlan változásokat szenvedett, hogy ő Felsége el-tökéllé magában a Státus Vice Kantzelláriust *Kobentzl* Grófot tellyes hatalommal Belgiumba küldeni, minden zenebonának le-tsendesíttetése végett. — *Gentnél* a Császári feregek és Infurgensek között véres verekedések történtenek a közelebb múlt hónapnak tizenharmadik és tizenötödikén, mellyekben az Infurgensek győzödelmeskedtek. Ő K. Felsősége *Kristina Hertzeg Afiszony* Brüsszelből *Bonnak* utazott. Ugyan azt tselekedte a Minister és vele együtt az országlásnak minden tagjai is, és *Lukzenburg* felé vették útjokat. Őka ennek az, hogy *Gent* vára meg-hódolt az Infurgenseknek és *Brügge* városa is hozzájuk tsapta-magát, és hogy ezek 3 feregekre osztva *Brüsszel* felé közelgetnek. Már most ezen városba 8000 emberek szállítottak; de az elmúlt hónapnak 22-dikig egy infurgens sem jelent-meg *Gentnél* fok vér ontatott-el, és *Brüggen* 300 katonák,

fegy

fegyvert nyujtottak a patrioták előtt, *Östendében* pedig azért nem állottak-ellent a seregek, mivel a' kal-márok veszedelemben forogtak fok millioikat el-vesz-teni.

A Felséges Császár szívbeli óhajtafsal ismét hely-re hozni akarván a tökéletes békefséget, szeliden és nyájafan bánik az Insurgensekkel, minden régi szabad-ságokat visszfa-adja. Atyai kegyefségének femmi há-tárt fem vet, hanem inkább mind azoknak, a kik a fegyvert le-teszik és mind tsendes polgárok előbbeni kötelefségekhez visszfa-térnek tellyes kegyelmet igér. Hennegauban már minden le-tsendefedett miolta ezen tartomány az ő régi szabadságait visszfa-nyerte; de Brabantban még nintsen vége a zenebonának. Az In-surgensek *Dieft* és *Tirlemont* városát el-foglalták és már *Lövenre* is tzéloz az ő szándékjok. Az el-foglalt váro-fokban az ő hozzájak való hűségre fel-eskettették a lakofokat, uj adó szedőket tettek és nevek-re pasz-fzufokat nyomtattattak. A ki ezekből a váro-fokbul különös szabadság nélkül el-mégyen, köteles 8 napok alatt visszfa-térni, hanem hát minden jófszága confis-káltatik a patriotáktól. A Császári seregek a fő váro-fokba vonták magokat; azért könnyen esik az insurgen-seknek a kifsebb váro-fokat és helységek-et kezek-re ke-riteni.

Jelentés: Kérettetnek az É. Ólvasok, a kiknek izándékjok vólna a jövő esztendőre is a *Magyar Mer-kurt* jártatni, hogy váltságért való pénzt ne küldje-nek többé; mert ezen esztendőnek végével a Magyar Merkur is meg fog izünni.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.